

БИЗНЕС-РЕЖА

“Ўзбекистонда пеноблок
ишлаб чиқариш: юқори
даромадли ва кам хавфли
инвестиция лойиҳаси”

Кириш:

Ушбу лойиҳа кичик бизнес вакиллари, айниқса якка тартибдаги тадбиркорлар (ЯТТ) учун мўлжалланган бўлиб, кам харажатли ва даромадли ишлаб чиқаришни ташкил этиш имкониятини беради. Пеноблок ишлаб чиқариш қурилиш соҳасида талаб юқори бўлган, содда ва тез фойда келтирувчи йўналиш ҳисобланади.

1-БЎЛИМ. ЛОЙИХАНИНГ ҚИСҚАЧА БАЙОНИ

Лойиҳа номи:

Ўзбекистонда пеноблок ишлаб чиқариш: юқори даромадли ва кам хавфли инвестиция лойиҳаси

Лойиҳа мазмуни:

Аспект	Тафсилотлар
Қисқача тавсиф	Пеноблок ишлаб чиқарувчи мини-цех ташкил этиш. Пеноблок ўлчами: 400×200×200 мм
Валюта курси	1 АҚШ долл. = 13 000 сўм
Лойиҳа мақсадлари	☒ Бозорни арзон ва сифатли қурилиш материаллари билан таъминлаш ☒ Кам харажатли, барқарор бизнес яратиш ☒ Юқори рентабеллик ва тез инвестиция қайтиши
Керакли майдон	Камида 150–200 м² (омбор ва ишлаб чиқариш зонаси билан)
Ишлаб чиқариш шароити	Коммуникациялар уланган бинода жойлаштириш
Қўшимча талаблар	☒ Ходимларни ўқитиш ☒ Меҳнат муҳофазаси ва хавфсизлик қоидалари ☒ Таъминотчилар билан келишувлар

 Жадвал 1. Лойиҳа асосий жиҳатлари

Лойиҳа аспекти	Батафсил тавсиф	Изоҳ
Лойиҳанинг қисқача тавсифи	Пеноблок ишлаб чиқариш мини-заводи. Блок ўлчами: 400×200×200 мм	—
Валюта курси	1 АҚШ доллари = 13 000 сўм	—
Мақсад ва вазифалар	• Қурилиш бозорида арзон ва сифатли маҳсулотлар тақлиф этиш \n• Кам сармояли ишлаб чиқариш \n• Тез фойда қайтиши	—
Талаб этиладиган майдон	Камида 150–200 м² (омбор ва цех учун)	Коммуникацияга уланган бинода жойлаштириш мақсадга мувофиқ

Лойиҳа аспекти	Батафсил тавсиф	Изоҳ
Қўшимча шартлар	• Ходимлар тайёргарлиги \n• Меҳнат муҳофазаси ва техника хавфсизлиги \n• Таъминотчилар билан шартнома	Ички ўқув, норматив ҳужжатларга риоя қилиш

 Жадвал 2. Ускуна моделлари таққослови

Модель	Ишлаб чиқарувчи	Ҳажми (блок/смена)	Қуввати (кВт)	Оғирлиги (кг)	Нархи (сўм)	Афзалликлар	Тавсия
QMJ4-35A	Shandong Shengya Machinery	2000	7.5	900	71 500 000	Ишончли, хизмат кўрсатиш осон	Кам бюджетли ЯТТ учун оптимал
QT4-24	Linyi Yingcheng International Trade	2500	13.45	1300	104 000 000	Юқори ишлаб чиқариш қуввати, масштабланишга яроқли	Инвестор билан ишлаётганлар учун мос

 Жадвал 3. Пеноконцентратлар таққослови

Номи	Асоси	Зичлиги (кг/м³)	Чиқим (л/л)	1 м³ учун сарф (л)	Нархи (сўм)	Етказиб берувчи	Афзалликлар
PB-2000	Оқсилли	75	1000	1.5	35 000	Bioxim, Тошкент	Максимал мустаҳкамлик, барқарор пена
Syntapon	Синтетик	85	800	2.0	25 000	Chimtex Trade, Тошкент	Яхши сифат, стартап учун мос
TDS-2	Синтетик	90	750	2.2	23 000	MasterStroy, Андижон	Маҳаллий, барқарор, жанубда оммабоп
Пена-Люкс	Синтетик	95	700	2.4	22 000	StroyResurs, Самарқанд	Арзон, минтақада мавжуд
Neopor	Синтетик	85	850	2.0	26 000	Ecoprom, Фарғона	Кичик ишлаб чиқарувчилар орасида оммабоп

 Жадвал 4. Ишлаб чиқариш объеклари талаблари

Кўрсаткич	Қиймат	Изоҳ
Умумий майдон	150–200 м²	Цех, омбор ва юклаш зонаси учун
Электр таъминоти	15–20 кВт	Компрессор ва захира қуввати ҳисобга олинади

Кўрсаткич	Қиймат	Изоҳ
Сув сарфи	0.5–1 м³/кун	Технологик жараён ва тозалаш учун
Хомашё талаблари (кунлик)	Цемент: 1.5 т, Қум: 2.5 т, Пена: 3 л	20 м³ пенобетон учун
Ходимлар сони	2–3 нафар	Оператор ва ёрдамчи/юкловчи

Жадвал 5. Лицензиялар ва рухсатномалар

Ҳужжат номи	Масъул орган	Изоҳ
Мувофиқлик сертификати	“Ўзстандарт” агентлиги	Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 27 октябрдаги 318-сон қарори асосида
Санитар-эпидемиологик хулоса	СЭС марказлари	Қурилиш материаллари ишлаб чиқариш учун мажбурий
Ишлаб чиқариш жойи учун рухсатнома	Маҳаллий ҳокимият	Ер қонунчилиги ва қурилиш меъёрларига асосан
Техник шартлар (ТШ) рўйхатдан ўтказиш	“Ўзстандарт” агентлиги	ВМ қарори №75 (13.02.2021) асосида

2-БЎЛИМ. ИШЛАБ ЧИҚАРИШНИ ЙЎЛГА ҚЎЙИШ БЎЙИЧА БОСҚИЧМА-БОСҚИЧ РЕЖА

1. Талаб ва таклифни таҳлил қилиш ва маскан танлаш:

- Қурилиш материалларига талаб юқори бўлган ҳудудда жой танланади.
- Электр, сув ва логистика имкониятларига эга бинога эътибор қаратилган бўлиши шарт.
- Ишлаб чиқариш ҳудуди: камида 150–200 м², омбор ва тайёр маҳсулотлар учун жой бўлиши зарур.

2. Асбоб-ускуналарни харид қилиш

Ускуна	Тафсилот
Пеноблок аппаратлар тўплами	Аралаштирувчи, компрессор, форма, насос, вибростол ва бошқалар
Ишлаб чиқариш қуввати	Соатига 10–20 блок, кўнига 150–300 блок
Нархи	Ўртача 30–45 млн сўм (тўплам)
Таъминотчи	Ҳиндистон, Туркия ёки маҳаллий ишлаб чиқарувчилар

3. Синов ишлаб чиқариш ва технологик цикл

- 1 ҳафта ичида ускуналар ўрнатилади ва синов тартибида ишга туширилади
- Аралашма: цемент, кварц қуми, сув ва пеноген
- Тайёрлаш цикли: аралаш → шаклга солиш → 12–24 соат қуритиш

4. Сотув каналларини ташкил этиш

- Худуддаги қурилиш компаниялари, дўконлар, савдо нуқталари билан келишувлар
- Telegram, OLX, ijtimoiy tarmoqlar орқали онлайн реклама
- Буюртмага асосланган ишлаб чиқариш ва етказиб бериш

5. Хавфсизлик ва лицензиялаш

- Ишчи муҳофазаси ва меҳнат хавфсизлиги қоидаларига риоя этиш
- Зарур бўлса, маҳаллий ҳокимият ва солиқ органларида рўйхатдан ўтиш

3-БЎЛИМ. АСБОБ-УСКУНАЛАР ВА ТЕХНОЛОГИЯ ЖАРАЁНИ ТАВСИФИ

Пеноблок ишлаб чиқариш ускуналари тўплами:

Ускуна номи	Функцияси ва тавсифи
Пеногенератор	Суюқ пенани тайёрлайди, аралашмага ҳаво тўйинтириш учун хизмат қилади
Аралаштирувчи (миксер)	Цемент, қум, сув ва пенани бир хил массасига келтиради
Насос	Аралашмани шаклга жойлаш учун узатади
Қолип (форма)	Пеноблокнинг 400×200×200 мм стандарт ўлчамда шакллантирилиши учун
Вибростол	Қўшимча ҳаво чиқиши ва структура мустаҳкамлиги учун
Компрессор	Пеногенерация жараёни учун ҳаво босимини таъминлайди
Электр щит ва автоматлаштириш	Бошқарув ва хавфсизлик тизими

Технологик жараён:

1. **Хомашё тайёрлаш:** цемент, кварц қуми, сув, пеноконцентрат
2. **Аралашма тайёрлаш:** миксерда 3–5 дақиқа аралаштириш
3. **Қолипка жойлаш:** насос ёрдамида формага солинади
4. **Қотиш ва қуриштиш:** 12–24 соат табиий шароитда қуриштилади
5. **Шаклдан чиқариш:** блоklar етишди деб ҳисоблангач, омборга жойлаштирилади

Ишлаб чиқариш қуввати:

Кўрсаткич	Қиймат
Соатлик ишлаб чиқариш	10–20 дона блок
Кўнлик ишлаб чиқариш	150–300 дона блок
Ойлик қувват	4 000 – 9 000 дона блок

Кўрсаткич	Қиймат
Ўртача блок нархи (бир дона)	6 000 – 8 000 сўм

4-БЎЛИМ. МОЛИЯВИЙ ҲИСОБ-КИТОБЛАР ВА ИНВЕСТИЦИЯ МОДЕЛИ

1. Бир марталик инвестициялар (CAPEX)

Харажат моддаси	Миқдори (сўм)	Изоҳ
Асбоб-ускуналар тўплами	30 000 000 – 45 000 000	Пеноблок ускуналари, шакллар, насос, компрессор ва бошқалар
Формалар ва тайёрлов жиҳозлари	2 000 000 – 5 000 000	Пеноблок шакллари ва қуритиш учун стендлар
Хомашё (цемент, қум, пена)	3 000 000 – 5 000 000	Иш бошлаш учун 1–2 ҳафтаник захира
Қиритиш ва тайёрлаш	1 000 000 – 2 000 000	Жой тайёрлаш, кабеллаш, вентиляция ва ҳ.к.
Маркетинг ва реклама	1 000 000 – 3 000 000	Telegram, OLX, баннерлар, визиткалар
ЖАМИ	37 000 000 – 60 000 000	Бир марталик капитал сарфлари умумий миқдори

2. Операцион харажатлар (ойлик)

Харажат тури	Миқдор (сўм)	Изоҳ
Хомашё	5 000 000 – 8 000 000	Цемент, қум, пена, сув ва бошқалар
Электр энергияси	500 000 – 1 000 000	Компрессор ва аралаштирувчи ускуналар учун
Ишчи ҳақи	3 000 000 – 4 000 000	2–3 ишчи, минимал ойлик билан
Етказиб бериш	500 000 – 1 000 000	Мижозларга маҳсулот жўнатиш
Реклама ва сотув	500 000 – 1 000 000	Онлайн ва офлайн каналлар
Солиқ ва қўшимча харажатлар	1 000 000 – 2 000 000	ЯТТ солиқ (айланма солиқ) ва эҳтимолий тўловлар
ЖАМИ	10 500 000 – 17 000 000	Ойлик иш фаолияти учун минимал харажатлар

3. Даромад ва фойда прогнози

Кўрсаткич	Миқдор	Изоҳ
Ўртача маҳсулот нархи	6 500 – 8 000 сўм	Бозордаги ўртача пеноблок нархи
Кўнлик сотув ҳажми	150 – 300 дона	Сменага қараб

Кўрсаткич	Миқдор	Изоҳ
Ойлик тушум	30 000 000 – 70 000 000 сўм	Иш жадвали ва маркетингга қараб
Ойлик соф фойда	15 000 000 – 50 000 000 сўм	Операцион харажатларни қоплагандан кейин
Қоплаш муддати (ROI)	1,5 – 4 ой	Сармоя қайтиши

5-БЎЛИМ. ТАЛАБ ВА РАҚОБАТ МУҲИТИ ТАҲЛИЛИ, СОТУВ КАНАЛЛАРИ

Қурилиш бозорида пеноблокка бўлган талаб:

Кўрсаткич	Қиймат/Изоҳ
Ўзбекистонда қурилиш ҳажми (йиллик)	80 млн м ² + турли бинолар ва иншоотлар
Қишлоқ хўжалиги ва хусусий уй-жой	45% улуш – пеноблокка бўлган талаб юқори
Пеноблокнинг афзалликлари	☒ Арзон \n ☒ Юқори иссиқлик ва товуш изоляцияси \n ☒ Енгил, монтажда қулай
Импортга боғлиқлик	Кам — маҳаллий ишлаб чиқариш устунлиги бор
Бозор ўсиш тенденцияси	10–12% йиллик ўсиш

Рақобат таҳлили:

Рақобатчи тури	Устунликлари	Камчиликлари
Йирик заводлар	☒ Катта қувват, сифат назорати	☒ Узоқ етказиб бериш, йирик партияга эътибор
ЯТТ ва кичик цехлар	☒ Флексибил ишлаб чиқариш, индивидуал буюртма	☒ Сифат турли даражада, кафолатсиз
Импорт маҳсулотлари	☒ Европача стандарт, юқори сифат	☒ Нархи қиммат, логистика қийин

Сотув каналлари:

Канал	Тавсиф
Қурилиш материаллари дўконлари	☒ Маҳаллий савдо нуқталари орқали оммавий реализация
Хусусий қурилиш объектлари	☒ Бевосита буюртма ва етказиб бериш, тез айланма
Интернет ва OLX, Telegram	☒ Онлайн маркетинг, маҳаллий гуруҳлар орқали мижоз топиш

Канал	Тавсиф
Корхона ва Пудратчилар	☒ Катта партияда буюртмалар, доимий ҳамкорлик
Қишлоқ ҳудудлари	☒ Нархи муносабатли, ер ва бинолар қурилиши учун талаб бор

Иқтисодий имконият:

- Талаб мавжуд ва ўсиб бормоқда
- Маҳаллий ишлаб чиқариш учун шарт-шароит яхши
- Пеноблок — арзон, энергия тежамкор, осон сотиладиган маҳсулот

6-БЎЛИМ. ЛОЙИХАНИ АМАЛГА ОШИРИШ БОСҚИЧЛАРИ

1-босқич. Режалаштириш ва жой танлаш (1 ҳафта)

- Пеноблокка талаб юқори бўлган ҳудудда объект излаш
- Электр, сув, транспорт ва логистика имкониятлари текширилади
- Ускуна ўрнатилиши мумкин бўлган цех биноси аниқланади

2-босқич. Асбоб-ускуналар хариди ва етказиб бериш (1 ҳафта)

- Таъминотчи билан шартнома тузилади
- Ускуналар тўплами: пеногенератор, миксер, компрессор, форма, вибростол
- Транспорт ва киритиш ишлари ташкил қилинади

3-босқич. Ўрнатиш ва тест ишлаб чиқариш (1 ҳафта)

- Ускуналар жойига ўрнатилади
- Ишчи гуруҳ ўргатилиб, технологик жараён амалга оширилади
- Синов шаклда маҳсулот тайёрланади ва текширилади

4-босқич. Савдо бошланиши ва маркетинг (1 ой)

- Telegram, OLX, қурилиш дўконлари орқали реклама
- Каталог, прайс-лист ва алоқа рақамлари тайёрланади
- Ишлаб чиқариш ҳафтасига 5 кун, 8 соатлик смена билан бошланади

5-босқич. Масштабланиш ва барқарор фаолият (2–3 ой)

- Харидорлар доимийлашгач, кунлик ишлаб чиқариш ҳажми оширилади
- Иккинчи смена ташкил этилади ёки ходим сони кўпайтирилади
- Янги формалар (декоратив блоклар) жорий этилиши мумкин

7-БЎЛИМ. ХУЛОСА ВА ИНВЕСТИЦИЯ ТАВСИЯСИ

Хулоса:

Пеноблок ишлаб чиқариш лойиҳаси кам сармоя талаб қилувчи, лекин юқори рентабелликка эга бўлган ишончли ва барқарор бизнес йўналиши ҳисобланади. Маҳсулот қурилиш соҳасида кенг қўлланилади ва бозорда доимий талаб мавжуд.

Талаб ва рақобат муҳитини таҳлил қилиш, технологик жараён ва молиявий ҳисоб-китоблар шундан далолат берадики, лойиҳа:

- ☒ 1,5–4 ойда сармояни қоплайди
- ☒ 60 млн сўмдан камроқ бюджетда амалга оширилиши мумкин
- ☒ Йиллик фойда сўмда ҳисоблаганда 150–500 млн сўм орасида бўлиши мумкин
- ☒ Маҳаллий маҳсулот эканлиги туфайли рақобатбардош ва логистика жиҳатдан қулай

Инвестор ва тадбиркор учун тавсиялар:

Тавсия	Изоҳ
Технологик линия танлашда эҳтиёт бўлиш	Сифатли ускуна — барқарор ишлаб чиқариш асоси
Хомашё манбасини олдиндан келишиб қўйиш	Цемент, қум ва пенаконцентрат — асосий харажат моддалари
Мижозбоп нарх сиёсатини ишлаб чиқиш	Рақобатчилик устунлигини ошириш учун энг яхши йўл
Бошиданоқ маркетингга эътибор қаратиш	OLX, Telegram, қурилишчилар гуруҳи — асосий каналлар
Бухгалтерия ва солиқ ҳисобини автоматлаштириш	ЯТТ ёки МЧЖ сифатида тўғри бошқарув фойдани оширади